

Súd: Najvyšší správny súd SR  
Spisová značka: 4Svk/63/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7018200496  
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Matulník  
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7018200496.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD., a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Martina Tisa, vo veci žalobcu (sťažovateľa): T. O. K., s adresou trvalého pobytu A. XX, XXX XX A. O., dátum narodenia: X. U. XXXX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom Masarykova 10, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: KaPO 4N 4913/2018, ČRZ: 33375/2018 z 12. marca 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/53/2018-57 z 21. apríla 2022, takto

### rozhodol:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

### odôvodnenie:

- Priebeh administratívneho konania a správneho súdneho konania

1. Žalobca žiadosťou z 15. februára 2018, doručenu žalovanému 28. februára 2018, požiadal podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o právnej pomoci“ alebo „zákon č. 327/2005 Z. z.“) o poskytovanie právnej pomoci v konaní o náhradu škody proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako orgánu verejnej moci konajúceho v mene štátu, údajne mu spôsobenej v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 9Er/1180/2015 o vymoženie pohľadávky vo výške 124,74 eur s prísl. a trov exekúcie pre oprávneného Mesto Spišské Podhradie a na to nadväzujúcom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 17CoE/149/2017. Žalobca mienil iniciovať civilné konanie podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Žalobca argumentoval protizákonnosťou rozhodnutí vydaných v zmienenom exekučnom konaní, ako aj nedodržaním správneho úradného postupu, čím mu malo dôjsť zo strany súdov a exekútora ku škode.

2. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 9Er/1180/2015-127 zo dňa 8. decembra 2016 bol návrh povinného (sťažovateľa) na zastavenie exekúcie zamietnutý a zároveň súd povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia konaní vedených Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 7S/106/2014, 6S/120/2014, 6C/10/2016, 7S/32/2011, 7S/135/2015, 6S/121/2015, 7S/66/2016 a 8S/56/2016. Proti rozhodnutiu sa odvolali oprávnený aj povinný. Dňa 30. novembra 2017 vydal Krajský

súd v Košiciach ako odvolací súd uznesenie sp. zn. 17CoE/149/2017, ktorým uznesenie prvostupňového súdu potvrdil.

3. Napadnutým rozhodnutím žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci, a to podľa § 10 ods. 5 zákona o právnej pomoci s poukazom na § 6 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona, keď zistil, že namietané rozhodnutie Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 9Er/1180/2015-127 zo dňa 8. decembra 2016, ako aj Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/149/2017 zo dňa 30. novembra 2017 neboli zrušené ani zmenené tak, ako to vyžaduje § 6 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nastala zrejma bezúspešnosť sporu, ktorý mienil žalobca viesť. Žalobca tak nesplnil jednu z kumulatívnych podmienok na priznanie práva na poskytnutie právnej pomoci.

4. V podanej správnej žalobe žalobca namietal, že žalovaný síce odkazuje na ustanovenie § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. vyžadujúce zmenu alebo zrušenie namietaného rozhodnutia, avšak splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípad ďaleko závažnejší hodný osobitného zreteľa, čo je podľa mienky žalobcu aj jeho prípad. Uznesenie krajského súdu ako odvolacieho súdu v exekučnom konaní, ako aj jemu predchádzajúce uznesenie okresného súdu v tomto konaní, považoval žalobca za nezákonné a zavádzajúce a postup týchto orgánov za nesprávny.

5. Krajský súd žalobu o preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovaného číslo: KaPO 4N 4913/2018, ČRZ: 33375/2018 z 12. marca 2018 rozsudkom zamietol ako nedôvodnú. Zdôraznil, že za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytovanie právnej pomoci sa žalovaný musí zaoberať otázkou zrejmej bezúspešnosti sporu, pretože bez splnenia podmienky, že nejde o „zrejmu bezúspešnosť sporu“, nemožno požadovaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, aj keby žalobca splnil ďalšie dve podmienky. Krajský súd ďalej uviedol, že ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí žalovaný pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, má prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii žalovaného a závisí od okolností konkrétneho prípadu.

6. Na základe týchto úvah krajský súd argumentoval, že v konaní o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobca nepreukázal splnenie zákonnej podmienky pre úspešné uplatnenie nároku zodpovednosti za škodu, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená nezákonným súdnym rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., t. j. aby súdne rozhodnutie bolo zmenené alebo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Nesplnenie tejto zákonnej podmienky vzniku nároku na náhradu škody má za následok bezúspešnosť takéhoto sporu. Námietku žalobcu, podľa ktorej by bolo potrebné zrušenie alebo zmena nezákonného rozhodnutia, či už exekučného alebo na to nadväzujúce rozhodnutia Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 9Er/1180/2015 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/149/2017, pretože podľa žalobcu išlo u neho o prípad hodný osobitného zreteľa, vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Skúmanie splnenia zákonnej podmienky pre priznanie práva na náhradu škody podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. možno iba v prípade, ak bola splnená rozhodujúca zákonná podmienka pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., t. j. ak došlo k zrušeniu alebo zmene nezákonného rozhodnutia príslušným orgánom.

7. Krajský súd v správnom konaní dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Postup žalovaného pri vydávaní napadnutého rozhodnutia bol v súlade so zákonom a aj samotné rozhodnutie žalovaného zodpovedá príslušným ustanoveniam zákona č. 327/2005 Z. z. Nad rámec uviedol, že ani z dôvodov namietaných žalobcom v zmysle ustanovení § 191 ods. 1 písm. d), e), f) a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SPP“ alebo „Správny súdny poriadok“) nebolo možné dospieť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

## II.

### Argumentácia účastníkov kasačného konania

8. Žalobca (sťažovateľ) podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť. Uplatňuje v nej dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) Správneho súdneho poriadku.

9. Podľa názoru sťažovateľa, krajský súd v konaní a pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nedostatočne posúdil a preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Rovnako namietal, že v zmysle sťažovateľom priloženého listu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 7. júla 2021 bola podľa neho splnená podmienka v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. vyžadujúca zmenu alebo zrušenie rozhodnutia, a teda, že krajský súd dostatočne nezistil skutkový stav pre posúdenie veci.

10. Sťažovateľ požaduje zrušenie napadnutého rozsudku s vrátením veci na ďalšie konanie, ako aj trovy konania. Na kasačnej sťažnosti a v argumentácii k nej obsiahnutej, zotrval aj vo svojej replike.

11. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za správny a zákonný, jeho odôvodnenie za primerané, dostatočné a zrozumiteľné a v plnom rozsahu sa stotožňuje s jeho výrokom ako i jeho skutkovými a právnymi závermi. Na základe uvedeného navrhuje kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

III.

Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

12. Vec bola predložená Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší správny súd“) dňa 24. novembra 2022.

13. Vec bola náhodným spôsobom pridelená do štvrtého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a v tomto senáte bola pridelená ako sudkyňi spravodajkyňi JUDr. Zuzane Mališovej. Na základe § 27b rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu v znení jeho opatrenia č. 5 bola vec prerozdelená do šiesteho senátu najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku pod pôvodnou spisovou značkou.

14. Najvyšší správny súd, po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Spornou právnou otázkou, ktorú bol kasačný súd v posudzovanej veci povolaný riešiť bolo, či sťažovateľ splnil podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z., konkrétne, či konanie o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, v rámci ktorého sa mienil dožadovať práva na poskytnutie právnej pomoci, nie je zrejme bezúspešné.

16. Zrejma bezúspešnosť sporu o náhradu škody bola v danom prípade žalovaným ustálená na tom základe, že nebola splnená zákonná podmienka pre samotné uplatnenie práva na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v podobe zrušenia alebo zmeny právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť.

17. Vo vzťahu k tejto zásadnej skutočnosti majúcej nepochybne vplyv práve na posúdenie zrejmej bezúspešnosti konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím mal žalovaný k dispozícii všetky namietané uznesenia civilných súdov, pričom správne ustálil, že v konaní nebolo preukázané, že by tieto boli zrušené alebo zmenené. Skutkový stav tak bol z pohľadu kasačného súdu zistený dostatočne na právne posúdenie veci. Nemôže preto obstať námietka sťažovateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave.

18. Práve s poukazom na bod 17 a 18 tohto rozsudku sa kasačný súd v plnom rozsahu stotožňuje so záverom žalovaného a krajského súdu, že bezúspešnosť konania o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci bola jednoznačne preukázaná.

19. Sťažovateľ ďalej argumentoval existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré ho mali eventuálne zbaviť povinnosti podať proti namietaným uzneseniam civilných súdov opravný prostriedok v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Vo vzťahu k uvedenému sťažnostnému bodu kasačný súd poukazuje na to, že opravné prostriedky, ktoré má na mysli práve ustanovenie § 6 ods. 2 citovaného zákona sťažovateľ preukázateľne využil, keď podal odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 9Er/1180/2015 zo dňa 8. decembra 2016, pričom Krajský súd v Košiciach sp. zn. 17CoE/149/2017 zo dňa 30. novembra 2017 svojím uznesením uznesenie prvostupňového súdu potvrdil (kópie týchto podaní sa nachádzajú v administratívnom spise).

20. V súvislosti s povinnosťou ustanovenou v § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. poukazuje kasačný súd aj na rozsudok veľkého senátu z 24. februára 2022 sp. zn. 1 Vs 1/2021, konkrétne na bod 73, v zmysle ktorého platí, že „úspech sťažovateľovi nemohla priniesť ani ním namietaná aplikácia ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedené ustanovenie sa totiž vo vzťahu k priznaniu práva na náhradu škody netýka splnenia zákonnej podmienky v podobe zrušenia alebo zmeny rozhodnutia pre nezákonnosť, ale toto z dôvodov hodných osobitného zreteľa nevyžaduje splnenie zákonnej podmienky v podobe povinnosti podať proti rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných prípadov, ktorý inak zákon vyžaduje. Povedané inými slovami, na účely priznania práva na náhradu škody zákon č. 514/2003 Z. z. vždy vyžaduje zrušenie alebo zmenu rozhodnutia pre nezákonnosť.“. Takéto zrušenie alebo zmenu v rámci civilného konania, ale nemal kasačný súd v práve posudzovanej veci za preukázané.

21. Kasačný súd ďalej bez akejkoľvek argumentačnej relevancie vyhodnotil tvrdenie sťažovateľa, ktorým poukazoval na to, že tým, že krajský súd konal vo veci v neprítomnosti účastníkov konania, resp. ich zástupcov, a vo veci rozhodol, nemal sťažovateľ možnosť osobne zúčastniť sa na pojednávaní, na ktorom by súdu preukázal splnenie zákonných podmienok pre priznanie práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. K uvedenému kasačný súd uvádza, že krajský súd s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu postupoval podľa § 114 SSP správne, a s argumentáciou správneho súdu uvedenou v rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/53/2018-57 z 21. apríla 2022 sa stotožňuje. Na podporu uvádza, že nedostavenie sa niektorého z účastníkov konania, aj keď neúčast' ospravedlní, nie je dôvodom na odročenie pojednávania. Vyplýva to zo špecifického charakteru konania pred správnym súdom, keď skutočnosti tvrdené v žalobe sú konfrontované s obsahom napadnutého administratívneho rozhodnutia podľa jeho stavu v čase vydania rozhodnutia. Účastníci konania preto v zásade nemôžu svojimi tvrdeniami dodatočne modifikovať skutkový stav. To umožňuje rozhodnúť vec aj v ich neprítomnosti.

22. Práve s poukazom na bod 22 a v spojení s bodom 9 tohto rozsudku, v ktorom sťažovateľ poukazuje na list Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 7. júla 2021, v zmysle ktorého je sťažovateľ informovaný o zastavení starej exekúcie sp. zn. 9Er/1180/2015 podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v exekučnom konaní (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“), kasačný súd uvádza, že podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Kasačný súd preskúmava právoplatné rozhodnutie správneho súdu, a nemá inú možnosť, než vychádzať zo skutkového stavu, z akého vychádzal správny súd. Aj preto v zmysle § 441 SSP, v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti. Rovnako aj pre správny súd je v danom prípade rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Z listu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 7. júla 2021 je zrejma informácia súdu o doručení upovedomenia o zastavení starej exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. vedenej na tomto súde pod sp. zn. 9Er/1180/2015. Ak by aj kasačný súd nepostupoval podľa tu zmienených ustanovení SSP, je toho názoru, že uvedený list nezakladá dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu.

23. Pokiaľ sťažovateľ uplatnil ako sťažnostný bod tiež odklon od ustálenej rozhodovacej činnosti kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP, kasačný súd konštatuje, že tento sťažnostný bod nevymedzil v súlade s § 440 ods. 2 SSP. Sťažovateľ totiž neuviedol ani jedno rozhodnutie kasačného súdu, ktoré by malo predstavovať jeho ustálenú rozhodovaciu činnosť, od ktorej sa mal krajský súd odkloniť. Kasačný súd preto uvedený kasačný bod nemohol preskúmať.

24. Na záver kasačný súd potrebuje komunikovať podstatu svojich odpovedí na otázky nastolené sťažovateľom prístupnejším spôsobom. Sťažovateľ namietal, že mu mala byť poskytovaná právna pomoc v konaní o civilnej žalobe o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, a to konkrétnymi uzneseniami civilných súdov v exekučnom konaní. Podmienkou úspechu v spore o náhradu škody je však zrušenie alebo zmena takýchto uznesení vydaných v rámci civilného procesu, ktoré celkom zjavne v tejto veci nenastalo. Preto bol jeho potenciálny súdny spor proti Slovenskej republike vopred odsúdený na neúspech, a nebol dôvod mu poskytovať právnu pomoc.

25. Najvyšší správny súd pre vyššie uvedené dôvody kasačnú sťažnosť nepovažoval za dôvodnú a podľa § 461 SSP ju zamietol.

26. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a § 168 SSP, keď žalobca (sťažovateľ) bol v konaní pred kasačným súdom neúspešný a u žalovaného nezistil kasačný súd mimoriadne dôvody, pre ktoré by mu malo byť spravodlivo priznané právo na náhradu trov konania.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.